

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1926.

Första kammaren.

Nr 9.

Lördagen den 13 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena *Undén* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 84, angående godkännande av en mellan Sverige och Siam avslutad vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 3, angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 9, angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till hospital och asyler jämte en i ämnet väckt motion;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsbidrag till iståndsättande av Falkenbergs tullbro;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående återställande av deposition till säkerhet för fullgörande av stadgade villkor för koncession å järnvägsanläggning från Klintehamn till Klintebys och Snögrinda; samt

nr 22, i anledning av väckt motion angående inlösning av stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen;

sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande nr 4, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt, dels ock i ämnet väckta motioner;

sammansatta stats- och jordbruksutskottets memorial nr 3, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om lönereglering för vissa professorer m. fl.;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 7, i anledning av väckta motioner om åtgärder för tryggande av inhemsk sockerbetsodling och sockerindustri ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av rubrikerna 159 och 160 för oraffinerat socker i gällande tulltaxa;

nr 8, i anledning av väckt motion om skyldighet för försäkringsbolag att lämna taxeringsmyndigheterna uppgift å till bolagets agenter utbetalad provision; samt

nr 9, i anledning av väckt motion angående beskattning av jordvärde eller jordvärdestegring;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 11, angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna; samt

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till pension för extra provinsialläkaren K. Lindhé; ävensom

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckta motioner om åtgärder för åstadkommande av samarbete mellan pensionsnämnd och fattigvårdsstyrelse; samt

nr 3, i anledning av väckt motion om åvägabringande av lagstiftning, syftande till ett organisatoriskt sammanförande av kommunernas barnavård, fattigvård och pensionsväsen m. m.

Företogs val av tjugufyra valmän för utseende av ej mindre riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare än även riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till valmän utsedda:

herr Antonsson	med 66 röster,
» Berglund	» 66 » ,
» Bergman	» 66 » ,
» Bergström, David	» 66 » ,
» Boberg	» 66 » ,
» Dahl, P. A.	» 66 » ,
» Ekman, Karl Johan	» 66 » ,
» Enhörning	» 66 » ,
» Frändén	» 66 » ,
» Hansson, Sigfrid	» 66 » ,
» Johansson, Carl	» 66 » ,
» Johansson, Johan, i Friggeråker	» 66 » ,
» Klefbeck	» 66 » ,
» von Koch	» 66 » ,
» Larson, Edward	» 66 » ,
» Larsson, Jacob	» 66 » ,
» Linder	» 66 » ,
» Norling	» 66 » ,
» Pers	» 66 » ,
» Pålsson	» 66 » ,
» Svenson, Ernst W.	» 66 » ,
» von Sydow	» 66 » ,
» Thorberg	» 66 » ,
» Tjällgren	» 66 » .

Anställdes val av sex suppleanter för de valmän, som av kammaren fått i uppdrag att utse ej mindre riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare än även riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till suppleanter utsedda:

herr Andersson, Jonas	med 28 röster,
» Holmgren	» 28 » ,
» Svensson, Martin	» 28 » ,
» Jonsson, P. E. A.	» 28 » ,
» Björnsson	» 28 » ,
» Sandegård.	» 28 » ,

sedan ordningen dem emellan blivit genom lottning bestämd.

Företogs val av dels sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock sex suppleanter för dessa revisorer; och befunnos efter valförrättningens slut följande ledamöter av riksdagens första kammare hava blivit utsedda till

revisorer:

herr Nilsson, Johan, i Malmö	med 47 röster,
» Johansson, Johan Bernhard.	» 47 » ,
» Larson, Edward	» 47 » ,
» Bärge, A. J.	» 47 » ,
» Frändén, A. O.	» 47 » ,
» Elisson, A. P.	» 47 » ,

suppleant för herr Nilsson, Johan, i Malmö:

herr Björnsson, J. E.	med 47 röster;
-------------------------------	----------------

suppleant för herr Johansson, Johan Bernhard:

herr Rooth, A. R.	med 47 röster;
---------------------------	----------------

suppleant för herr Larson, Edward:

herr Andersson, Elof B.	med 47 röster;
---------------------------------	----------------

suppleant för herr Bärge, A. J.:

herr Nilsson, Nils August	med 47 röster;
-------------------------------------	----------------

suppleant för herr Frändén, A. O.:

herr Svensson, Martin	med 47 röster;
---------------------------------	----------------

suppleant för herr Elisson, A. P.:

herr Ericsson, Oscar	med 47 röster.
--------------------------------	----------------

Anställdes val av tjugufyra valmän för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning år 1925; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit utsedda till valmän:

herr Almkvist	med 36 röster,
» Andersson, Karl E.	» 36 » ,
» Andersson, Per	» 36 » ,
» Anderson, S. Erik	» 36 » ,
» Andersson, Elof B.	» 36 » ,
» Antonsson.	» 36 » ,
» Bergström, P. Albert.	» 36 » ,
» Bergqvist	» 36 » ,

herr Björnsson	med 36 röster,
» Bondeson	» 36 » ,
» Boman	» 36 » ,
» Enhörning	» 36 » ,
» Eriksson, Valfrid	» 36 » ,
» Ingeström	» 36 » ,
» Johansson, Johan Peter	» 36 » ,
» Larsén	» 36 » ,
» Nilsson, Johan, i Kristianstad	» 36 » ,
» Nilsson, Gustaf, i Kristianstad	» 36 » ,
» Nilsson, Johan, i Malmö	» 36 » ,
» Norling	» 36 » ,
» Pettersson, Olaus	» 36 » ,
» Rooth	» 36 » ,
» Strömberg	» 36 » ,
» Waller	» 36 » ,

Företogs val av sex suppleanter för de valmän, som av kammaren fått i uppdrag att utse revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning år 1925; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit utsedda till valmanssuppleanter:

herr Karlsson, Gottfrid	med 10 röster,
» Abrahamsson	» 10 » ,
» Clemetson	» 10 » ,
» Hansson, Gustav W.	» 10 » ,
» Berglund	» 10 » ,
» Andersson, Henrik	» 10 » ,

sedan ordningen dem emellan blivit genom lottning bestämd.

Herr statsrådet *Hansson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 77, angående utbyte av mark mellan kronan och vissa enskilda personer i Boden;

nr 78, angående ersättning till förre värnpliktige Helge Natanael Andersson;

nr 79, angående ersättning till underofficerskorpralen John Timus Anderssons dotter Ruth Majken Gunhild; samt

nr 80, angående befrielse för förre korpralen E. A. Olsson från skyldighet att gälda visst skadeståndsbelopp.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets utlåtanden nr 3—5 samt sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande nr 2.

*Ang. tobaks-
monopolets
fondavsätt-
ningar.*

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, m. m.

I detta betänkande hade utskottet på åberopade grunder hemställt, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 36,

1) antaga i betänkandet infört förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; samt

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att å statens vägnar med aktiebolaget svenska tobaksmonopolet träffa överenskommelse om ändring i det mellan staten och bolaget den 12 februari 1915 upprättade kontraktet angående utövande av svenska statens tobaksmonopol i huvudsaklig överensstämmelse med ett i betänkandet infört förslag till sådan överenskommelse.

Reservation hade anförts av, utom annan, herr *Bergman*, som ansett, att utskottets motivering bort i viss angiven del hava den ändrade lydelse, som i reservationen angivits.

Herr Bergman: Herr talman! Jag har ingenting emot att instämma i utskottets hemställan, men i avseende å ett stycke av motiveringen har jag ansett mig böra yrka en modifikation. Att jag kan instämma i klämman beror därpå, att där under punkt 2) står det allmänt hållna uttrycket »i huvudsaklig överensstämmelse med ovan intagna förslag till överenskommelse» med tobaksmonopolet. Den ändring jag yrkar rymmes, såvitt jag förstår, otvivelaktigt inom begreppet »i huvudsaklig överensstämmelse».

I fråga om motiveringen har jag, som sagt, framställt en reservation. Den skiljer sig från utskottsmajoritetens mening väsentligen endast däri, att under det majoriteten vill medgiva, att tobaksmonopolet under vissa angivna förhållanden skall få bilda vilka fonder det behagar, så önskar jag den garantin, att Kungl. Maj:t skall i varje fall pröva frågan om bildandet av nya fonder i avseende å de ändamål, för vilka de bildas. Det förefaller mig, som om det skulle vara något lättsinnigt att giva en fullmakt in blanco för bolaget att bilda fonder utan en sådan prövning.

Detta får emellertid icke uppfattas såsom något misstroende mot den nuvarande ledningen för tobaksmonopolet, men det förhåller sig väl så, att när en lag stiftas måste man tänka även på en oviss framtid. Även om man medger, att *detta* monopolbolag i det stora hela skötts bra i jämförelse med vissa andra företag av liknande art, i fråga om vilka man kunnat göra befogade anmärkningar med avseende å tendenser till missbruk av den ställning, som bolagsformen och monopolrätten i förening inneburit, så hindrar icke detta, att nödig försiktighet bör iakttagas. Icke minst för att undvika ett prejudikat, som kan tagas till intäkt för missbruk på annat håll, har jag ansett det vara önskvärt, att man gjorde detta tillägg, att Kungl. Maj:t skulle i varje särskilt fall pröva frågan om inrättandet av vad som i det framlagda förslaget kallas »andra fonder», i avseende å de ändamål, för vilka de skulle bildas.

När det blir fråga om motiveringen, kommer jag sålunda att yrka bifall till en förändring av utskottets motivering i överensstämmelse med den reservation, som jag har framställt.

Herr Nilsson, Gustaf: Herr talman, mina herrar! Jag tror, att den föregående ärade talaren fruktar denna fondbildning mer än berättigat är. Orsaken till, att utskottet kunnat gå med på den kungl. propositionens förslag, att avsättning jämväl finge äga rum till andra fonder, är ju den, att om under kontraktstiden överskott årligen kommer att uppstå, är det eljest ingen annan utväg att använda pengarna än att dela ut dem till preferensaktieägarna. När riksdagen uttalat önskvärdheten av att denna utdelning skall hållas vid 7 %, måste man hava någon form, under vilken man kan använda eventuellt större överskott. Fördenskull ha även andra fonder än vinstregleringsfonden tillkommit.

Ang. tobaks-
monopolets
fondavsätt-
ningar.
(Forts.)

Ang. tobaks-
monopolets
fondavkast-
ningar.
(Forts.)

I den mån herr Bergman yrkat, att en sådan avsättning till fonder icke skall få ske annat än i samförstånd med Kungl. Maj:t, så behövs detta icke uttalas från riksdagens sida, ty staten har majoritet i detta bolag. Finansdepartementet utser ombud, som representerar staten vid bolagsstämman, och när bolagsstämman hålles och styrelsen föreslår avsättning till någon ny fond, ligger det i sakens natur, att Kungl. Maj:t förut har måst taga ställning till frågan, om en sådan fond får bildas eller ej. Regeringens ombud är nämligen den, som på bolagsstämman beslutar på grund av den aktiemajoritet, nämligen av stamaktier, som staten har. I verkligheten blir det alltså på det sätt, som herr Bergman vill. Någon ny fondbildning kommer icke till stånd med mindre det av Kungl. Maj:t därtill befullmäktigade ombudet röstat för en sådan på en stämman. Under sådana förhållanden blir det i sak samma resultat vid ett bifall till utskottets förslag till motivering, som om det av herr Bergman i reservationen gjorda yrkandet antages.

Under sådana förhållanden tror jag, att deras farhågor äro oberättigade, som anse, att detta skulle leda till en fondbildning utan någon kontroll.

Med detta ber jag, herr talman, att få yrka bifall till utskottets förslag jämväl vad motiveringen beträffar.

Herr Bergman: Med anledning av den siste talarens yttrande vill jag endast säga, att det faktum, att ett slags ombud för Kungl. Maj:t finnes i de av regeringen tillsatta styrelseledamöterna, dock icke inger samma trygghet som en särskild regeringsprövning. Exempelen från spritcentralen verka icke lugnande i detta avseende. Kungl. Maj:t skulle ju icke uppmuntra det privata vinstintresset utan endast öva kontroll över ändamålet med fonderna. Reservationen riktar sig icke mot fondbildningen i och för sig. Efter ett samtal med herr talmannen angående lämpligaste tidpunkten att formellt framställa yrkandet skall jag redan omedelbart göra detta och yrkar sålunda den förändring, som innehålles i min reservation med avseende å ifrågavarande stycke av motiveringen.

Efter härmed slutad överläggning yttrade herr andre vice talmannen, att med anledning av de därunder förekomna yrkandena propositioner komme att göras särskilt angående utskottets hemställan och särskilt beträffande utskottets motivering.

På gjord proposition bifölls utskottets hemställan.

I avseende å motiveringen, fortsatte herr andre vice talmannen, hade yrkats dels att utskottets motivering skulle godkännas, dels ock, av herr Bergman, att kammaren skulle godkänna utskottets motivering med den ändring, som förordats i den av honom vid betänkandet avgivna reservationen.

Därefter gjordes propositioner enligt berörda yrkanden; och förklarades propositionen på godkännande av utskottets motivering vara med övervägande ja besvarad.

Föredrogos ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av överskott i Djurgårdskassan till säkerställande under år 1927 av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift; och

nr 18, i anledning av väckta motioner om användandet av ett vid ombyggnad av det militära epidemisjukhuset i Boden inbesparat belopp.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Efter föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner hänvisades av dessa nr 77 till jordbruksutskottet, nr 78 och 79 till bankoutskottet samt nr 80 till statsutskottet, varemot propositionen nr 84 nu på begäran bordlades.

Herr *Asplund* väckte en motion, nr 230, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om delning av jord å landet m. m.

Motionen hänvisades till särskilda utskottet.

Herr **von Sydow** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! I anledning av tre av Kungl. Maj:t väckta propositioner, nämligen nr 72, med förslag till lag om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, nr 73, med förslag till lag om arbetstidens begränsning, samt nr 81, med förslag till lag om arbetstiden å svenska fartyg (sjöarbetstidslag), har andra kammaren fattat beslut om utsträckt motionstid.

Jag får därför hemställa, att jämväl första kammaren ville för sin del besluta en utsträckning av motionstiden beträffande dessa propositioner till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionernas avlämnande.

Denna hemställan bifölls.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Asplund* under 11 dagar från och med den 17 innevarande månad.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.50 f. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 16 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3.30 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr statsrådet *Svensson* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts skrivelse nr 93, med tillkännagivande, att i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln bebadade framställningar om anslag till pensionering av till arbetarpersonal hänförliga anställningshavare vid allmänna civildförvaltningen och försvarsväsendet icke komma att föreläggas riksdagen;

dels ock Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 83, angående bestridande av kostnader för anordnande av en skolstation för utbildning i undervattenssignal- och hydrofontjänst;

nr 85, med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 i förordningen den 21 juni 1922 angående postsparbanken;

nr 86, angående vissa pensioner och understöd m. m. från allmänna indragningsstaten;

nr 87, angående pension från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. åt förra föreståndarinnan vid arbetsstugan i Korpilombolo Elsa Henrika Onnela;

nr 89, angående statsbidrag för undervisning i slöjd åt vid vissa sjukvårdsanstalter intagna barn i skolåldern;

nr 90, med förslag till lag angående anskaffande av fartyg för krigsmaktens ställande på krigsfot (fartygsuttagningslag);

nr 91, angående pensionsförbättring åt vissa månadslönare vid flottans varv i Karlskrona;

nr 96, angående framdragande över svenskt område av väg från Kveli i Norge över Skogen till Tunsjö, jämväl i Norge;

nr 97, angående avlönings- och pensionsförmåner för personal vid Kävlinge—Sjöbo järnväg, som vid statens övertagande av nämnda järnväg övergått i statens järnvägars tjänst;

nr 100, angående avskrivning av viss del av statslån till Slite—Roma järnvägsaktiebolag;

nr 101, angående vissa pensioner från allmänna indragningsstaten; samt

nr 103, angående ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet m. m.

Justerades protokollen för den 10 och den 12 innevarande månad.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

År 1926 den 13 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse riksdagens justitieombudsman; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren

Erik Gustaf Geijer ..... samtliga avgivna eller 46 röster,
i följd varav herr revisionssekreteraren Erik Gustaf Geijer blivit till riksdagens justitieombudsman utsedd.

David Bergström.

Arvid Lindman.

William Linder.

Th. Gardell.

Gans.

År 1926 den 13 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse den man, som skall efterträda riksdagens justitieombudsman, ifall denne, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av justitieombudsman, skulle med döden avgå, samt utöva ämbetet under den tid, justitieombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr vice häradshövdingen,

t. f. revisionssekreteraren Hans Gustaf Forsberg ..... 44 röster,
i följd varav herr vice häradshövdingen, t. f. revisionssekreteraren Hans Gustaf Forsberg blivit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

David Bergström.

Arvid Lindman.

William Linder.

Th. Gardell.

Gans.

År 1926 den 13 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse riksdagens militieombudsman; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren

Gunnar Martin Edvard Bendz ..... samtliga avgivna eller 46 röster,
i följd varav herr revisionssekreteraren Gunnar Martin Edvard Bendz blivit till riksdagens militieombudsman utsedd.

David Bergström.

Arvid Lindman.

William Linder.

Th. Gardell.

Gans.

År 1926 den 13 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse den man, som skall efterträda riksdagens militieombudsman, ifall denne, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av militieombudsman, skulle med döden avgå, samt utöva ämbetet under den tid, militieombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr hovrättsrådet Nils Einar Lennart Vult von Steyern ..... 44 röster,
i följd varav herr hovrättsrådet Nils Einar Lennart Vult von Steyern blivit utsedd till militieombudsmannens efterträdare.

David Bergström.

Arvid Lindman.

William Linder.

Th. Gardell.

Gans.

På framställning av herr förste vice talmannen beslöts att riksdagens kansli-deputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelser till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till de paragrafer därom, som borde införas i riksdagsbeslutet.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser: nr 22, till styrelsen för riksdagsbiblioteket angående verkställd granskning av bibliotekets styrelse och förvaltning;

nr 23, till fullmäktige i riksbanken angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning;

nr 24, till fullmäktige i riksgäldskontoret angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning;

nr 25, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjning för år 1926 av åt vissa f. d. poststationsföreståndare och lantbrevbärare utgående understöd; samt

nr 26, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. samt flottans pensionskassa.

Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skriveelse, nr 30, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning av väckt motion om indragning av militieombudsmanna-ämbetet; och

nr 7, i anledning av väckta motioner om ändring i 58 § första stycket lagen om val till riksdagen m. m.;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av 5 och 6 kap. strafflagen; och

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i förordningen den 3 april 1810, huruledes rättelse och förklaring uti gjorda fideikommissförfattningar må sökas, samt vad i avseende på fardag av fideikommissegendom kommer att iakttagas; samt

andra lagutskottets utlåtande nr 4, i anledning av väckta motioner om skriveelse till Kungl. Maj:t angående fördelningen äkta makar emellan av avgiftspensioner enligt lagen om allmän pensionsförsäkring m. m.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 84, angående godkännande av en mellan Sverige och Siam avslutad vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 3, 9 och 19—22 samt sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande nr 4.

Vid föredragning av sammansatta stats- och jordbruksutskottets memorial nr 3, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om lönereglering för vissa professorer m. fl., godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bevillningsutskottets betänkanden nr 7—9, bankoutskottets utlåtanden nr 11 och 16 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 2 och 3.

Herr förste vice talmannen yttrade, att för den händelse den av sammansatta stats- och jordbruksutskottet i dess memorial nr 3 föreslagna voteringspropositionen bleve godkänd jämväl av andra kammaren, enligt överenskommelse med nämnda kammares talman gemensam omröstning i ämnet komme att äga rum vid sammanträde lördagen den 20 innevarande månad.

Herr **andre vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Jag får härmed hemställa, att kammaren måtte besluta, att sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt, skall uppföras först bland två gånger bordlagda ärenden å föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

Vid föredragning av de vid sammanträdet början avlämnade kungl. propositionerna hänvisades av dessa nr 83, 89, 100 och 103 till statsutskottet, nr 86, 87, 91 och 101 till bankoutskottet samt nr 90 till behandling av lagutskott, varemot propositionerna nr 85, 96 och 97 nu på begäran bordlades.

Efter föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade skrivelse nr 93 beslöts, att denna skrivelser innehåll skulle meddelas bankoutskottet och skrivelsen läggas till handlingarna.

Herr *Almkvist* väckte en motion, nr 231, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fiskerätt m. m. i vissa kronan förbehållna, ovan odlingsgränsen belägna vattenområden i Västerbottens län.

Motionen hänvisades till jordbruksutskottet.

Avgåvos och hänvisades till särskilda utskottet nedannämnda motioner:
nr 232, av herr *Dahl* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om delning av jord å landet m. m.; och
nr 233, av herr *Carlsson, Carl*, m. fl., i samma ämne.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.50 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
